

3. Дем'янчук М.А., Дроздина А.А. Інформаційні технології як фактор підвищення конкурентоспроможності страхових компаній. *Модернізація економіки: теоретичні засади та практика реалізації*: матеріали міжнар. наук.практич. конф., Запоріжжя, 2021. С. 145-149.
4. Желізняк Р.Й., Бонецький О.О., Жулевич М.І. Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації. *Modern Economics*. 2019. № 17 (2019). С. 100-104. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V17\(2019\)16](https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)16).
5. Заволока Ю.М., Єфременко А.Г., Малащенко Ю.А. Особливості функціонування страхового ринку в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка і держава*. 2020. № 6. С. 102-106. DOI: 10.32702/23066806.2020.6.102
6. Мазурук Г.І. До питання про сутність страхового сектора. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. 2017. № 5 (33). С. 102-107.

УДК 368.2

І.М. Федорович,

к.е.н., доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу,
Західноукраїнський національний університет,
irkafed@ukr.net

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Цифровізація є одним із рушійних факторів розвитку страхового ринку. Впровадження сучасних цифрових продуктів і технологій дає страховим компаніям низку конкурентних переваг, включаючи підвищення швидкості прийняття рішень, нові можливості для розширення страхового портфеля, точнішу оцінку ризиків і виявлення шахрайства. Головною метою впровадження інноваційних технологій для окремого страховика є, насамперед, удосконалення страхових продуктів і послуг, а також підвищення ефективності його бізнес-процесів. Для всього страхового ринку діджиталізація стає потужним фактором підвищення його конкурентоспроможності. Тому розвиток страхового ринку в Україні все більше залежить від впровадження нових технологій цифрової економіки, які впливають на технологію страхування, але не змінюють його економічної сутності. В результаті використання цифрових технологій на страховому ринку підвищиться ефективність і прибутковість страхової галузі; з'являться нові послуги та страхові продукти.

На сьогоднішній день в Україні більшість страхових компаній використовують різноманітні цифрові технології для оптимізації своєї роботи. Наприклад, багато компаній пропонують своїм клієнтам можливість придбати страховий поліс онлайн через свої сайти або мобільні додатки, що значно спрощує процес страхування і збільшує зручність для клієнтів. Також цифрові технології використовуються для автоматизації процесів внутрішньої роботи страхових компаній, таких як обробка заявок та виплат страхових відшкодувань, що дозволяє підвищити швидкість роботи та зменшити кількість помилок.

До основних переваг цифровізації на страховому ринку можна віднести: трансформацію існуючих бізнес-стратегій та розширення клієнтської бази, забезпечення лояльності клієнтів; створення ділового іміджу страховика серед конкурентів; забезпечення фінансових гарантій, оптимальної структури управління та ефективного функціонування бізнес-процесів для внутрішньої стабільності та фінансової стійкості страховика.

У процесі розвитку цифровізації можна виділити кілька етапів [1, с. 27].

Перший етап – розробка окремих інформаційних технологій і їх використання для вирішення конкретних завдань, що дозволяє вдосконалити окремі аспекти будь-якої діяльності.

Другий етап – розробка та впровадження обчислювальних платформ, які являють собою апаратно-програмні комплекси, що забезпечують базовий набір послуг, необхідних для виконання певних завдань. При цьому платформи можуть бути універсальними або створюватися для виконання конкретних завдань управління.

Третій етап – розробка та впровадження мереж на різних рівнях (локальному, регіональному, національному та міжнародному), які об'єднують різні ІТ та окремі ІТ-платформи. Мережі допомагають поєднувати необхідні обчислювальні платформи, що сприяє збільшенню їх спільної функціональності, а також створенню нових бізнес-моделей.

Серед новітніх комп'ютерних технологій, які використовують сучасні страхові компанії, варто виділити: створення та обслуговування великих інформаційних центрів; забезпечення реалізації бізнес-процесів онлайн; сучасні технології виробництва; застосування інформаційних технологій і технологій бездротового зв'язку в страхуванні.

Серед інших новітніх комп'ютерних технологій, які використовують сучасні страхові компанії, можна виділити:

- штучний інтелект і машинне навчання – технології використовуються для аналізу великих обсягів даних і прогнозування ризиків, що дозволяє страховим компаніям підвищувати точність розрахунку страхових тарифів, а також швидко виявляти шахраїв;
- інтернет речей – технологія, що дозволяє страховим компаніям отримувати реальний часовий потік даних про стан об'єктів страхування та більш точно розраховувати страхові тарифи й зменшувати кількість виплат за страхові випадки;
- блокчейн – технологія, яка дозволяє страховим компаніям створювати безпечні та надійні механізми збереження та обміну даними, що знижує ризики фальсифікації документів та зменшує витрати на їх обробку;
- хмарні технології дозволяють страховим компаніям зберігати та обробляти великі обсяги даних у хмарних сховищах, що зменшує витрати на інфраструктуру та забезпечує більшу мобільність і гнучкість у роботі;
- кіберзахист дозволяє страховим компаніям захищати свої системи від кібератак та забезпечувати безпеку клієнтських даних, що є особливо важливим у сучасних умовах зростання кіберзлочинності.

Проте є кілька факторів, які стримують розвиток цифровізації страхового ринку: висока вартість відповідних технологічних оновлень; низький споживчий попит на програми страхування, які передбачають використання сучасних комп'ютерних технологій; необхідність подальшої адаптації інноваційних технологій до відповідних страхових продуктів; недостатній рівень професійної кваліфікації працівників страхових компаній у відповідній галузі; високий рівень страхового шахрайства; незацікавленість страховиків у великих видах страхування, що може бути основною причиною інтернет-страхування, через великі збитки; загальний низький рівень довіри до страхових інститутів та страхової культури [2, с. 194].

Основними напрямками прогресу в цифровій трансформації страхової галузі є:

- розвиток цифрової інфраструктури страхування ризиків, метою якої є, перш за все, оцінка причини страхової події;
- страховики погоджуються з високою стратегічною важливістю цифрової трансформації для успіху своєї компанії, намагаються розкрити її потенціал на повну;
- минулі інвестиції в цифрові платформи самообслуговування та роботизовану автоматизацію процесів були успішними;
- страховики усвідомлюють, що їм потрібні нові способи адаптації своєї робочої сили для забезпечення справді цифрового бачення в організації;
- розвиток штучного інтелекту та Інтернету речей;
- якість систем захисту, спрямованих на перешкоди в реалізації цифрових загроз.

Управління змінами є найбільшою перешкодою для страхових компаній на шляху до цифрової організації. Страховики повинні внести структурні зміни, щоб забезпечити тривалий вплив своїх нових технологій і розвивати свою робочу силу, часто співпрацюючи з технологічними компаніями, щоб усунути прогалини в цифрових навичках [3, с. 203].

Ефективне функціонування сучасного страхового ринку неможливе без використання цифрових технологій, адже вони створюють нові можливості для його розвитку. Багато українських страхових компаній вже усвідомили переваги цифрового страхування, оскільки

впровадження цифрових інновацій на страховому ринку дозволяє страхувальникам зрозуміти, що вони працюють з компанією, яка використовує новітні інструменти та технології для надання найкращих послуг. Водночас цифровізація на страховому ринку допомагає страховикам краще виконувати свою роботу, прискорює введення нових продуктів на ринок, а страхувальникам – отримувати кращі умови та послуги страхування.

Тому продовження цифрової трансформації страхової галузі є основним драйвером розвитку українського страхового ринку в найближчому майбутньому. Діджиталізація страхових бізнес-процесів стає ефективним важелем управління ризиками, який відповідає потребам усіх учасників страхового ринку.

Список використаних джерел

1. Агрес О. Інноваційний розвиток страхової діяльності як один із методів зростання її ефективності. *Аграрна економіка*. 2022. Т. 15. № 1-2. С. 26-34.
2. Осадець С.С. Розвиток сучасних інноваційних технологій на ринку страхових послуг. *Інноваційна економіка*. 2020. № 1-2. С. 194-195.
3. Мандра Н.Г., Лактіонова О.Ю. Необхідність цифрових технологій у бізнес-процесах страховиків. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 202-206.

УДК 368.1:004.9

С.А. Шелудько,
к.е.н., доц., гол. фахівець Департаменту оцінки та заставних операцій,
ПАТ Акціонерний банк «Південний»
s.szeludko@gmail.com

ОПЕРАЦІЙНИЙ І НАГЛЯДОВИЙ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ

Цифровізація ринку фінансових послуг усе частіше стає темою наукових розвідок вітчизняних дослідників. Зазвичай, коли йдеться про FinTech, у першу чергу згадують банківські установи як найбільш хрестоматійний приклад конкурентної боротьби та симбіозу з фінансовими стартапами на банкоцентричному ринку України. Втім, не менш важливу роль цифрові інновації починають грати й у страховій індустрії, зайвим свідченням чого є виокремлення профільного терміну в «Tech»-родині – InsurTech. Війна суттєво перешкоджає наслідуванню вітчизняним страховим бізнесом глобальних інноваційних трендів, проте говорити про суцільну зупинку цифровізації цієї галузі було б легковажно.

Епоха традиційного підходу до страхового бізнесу добігає кінця, відтак страховики мають зосередити увагу на вдосконаленні внутрішніх процесів для пристосування до роботи в цифровій економіці. Оскільки страхові послуги потребують збору та обробки великої кількості даних, нові технології – зокрема, IoT, штучний інтелект, Big Data, – матимуть вирішальне значення для створення нових продуктів. Компанії також визнають необхідність адаптації систем обслуговування клієнтів до вимог молодших поколінь, щоб не відставати від інших галузей, зокрема банківського сектора. Тому наразі InsurTech найдинамічніше розвиваються за двома операційними напрямками: внутрішні бізнес-процеси та управління клієнтським досвідом. У світовому масштабі обсяги фінансування угод з InsurTech суттєво зросли за останні 8 років (рис. 1).

З даних рис. 1 випливає, що переважно позитивний тренд на збільшення обсягів і кількості угод з InsurTech особливо виразно пришвидшився за результатами 2021 року. Дослідники пов'язують це явище з активізацією попиту на електронні поліси обов'язкового страхування в умовах пандемії, оскільки повна цифровізація процесу укладення відповідних договорів уможливила отримання страхових послуг в умовах самоізоляції [2, с. 53].